

Denne artikel er publiceret i det elektroniske tidsskrift

Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet

(Proceedings from the Annual Transport Conference at Aalborg University)

ISSN 1603-9696

www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Anbefalede skoleruter

Jens Kristian Duhn, jkd@viatrafik.dk

Troels Vorre Olsen, tvo@viatrafik.dk

Via Trafik Rådgivning

Abstrakt

Der er en generel udfordring i Danmark med, at flere børn bliver kørt til skole i bil, samtidig med at færre går og cykler. Derfor har mange vejforvaltninger et stort fokus på at forbedre trafiksikkerheden og trygheden ved skolerne. Der findes en række metoder til at imødekemme dette. Anbefalede skoleruter kan med fordel kan benyttes ved følgende situationer:

- Etablering af en ny skole
- Større ændringer af en eksisterende skole (f.eks. ændring af skoledistrikt)
- Ved ønske om at udpege projekter konsekvent for alle skoler i en forvaltning
- Ved ønske om at synliggøre muligheder for at cykle og gå for forældre og elever

Resultatet af undersøgelsen er typisk et kort over anbefalede skoleruter til skolen samt en liste med udpegede projekter, hvor de eksisterende vej- og stiforhold ikke lever op til kriterierne for en anbefalet skolevej.

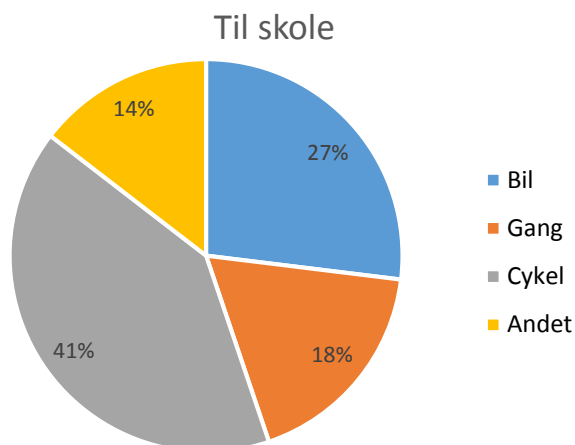
Via Trafik Rådgivning A/S har foretaget udpegninger af anbefalede skoleruter for en lang række forvaltninger, hvilket ligger til grund for følgende beskrivelse af metode samt fordele og ulemper ved udpegnings af anbefalede skoleruter.

Baggrund og formål

Mange skoler oplever en tendens med, at flere elever bliver kørt til skole i bil, samtidig med at færre går og cykler. Via Trafik har de senere år gennemført en lang række spørgeskemaundersøgelser af elevers transportvaner, hvor utrygge skoleveje ofte nævnes som årsag for kørsel til skole. Udviklingen med stigende kørsel skaber trafikale udfordringer omkring skolerne, og det kan medføre en negativ spiral, hvor flere elever bliver kørt i skole grundet den utryghed, som de øvrige forældres bilkørsel forårsager.

Skolereformer med sammenlægning af skoledistrikter har flere steder forstærket denne udvikling, da skoledistrikter er blevet større, og da tidligere distrikters sikre skoleruter ikke længere giver en attraktiv skolerute til den nye distriktsskole.

Transportmiddelvalg til skole i Vejle Kommune. Næsten hver 3. elev bliver kørt i bil.

Trafikplanlægning omkring skoler har tidligere været fokuseret på skolernes nærområder eller på stiforbindelser mellem byer og landsbyer. Grundet dette smalle fokus oplever mange elever og forældre utryghed på skolevejen omkring "missing links" i stinettet. Et utrygt kryds eller en manglende stiforbindelse er ofte nok til at elever (og deres forældre) vælger bil frem for cykel eller gang.

For at imødekomme den negative udvikling har en række af landets kommuner ændret deres fokus på trafikplanlægningen omkring skolerne. Kommunerne arbejder i stigende grad med at skabe sikre skoleruter ud til alle boligområder fra kommunens skoler. Ønsket er en konsekvent udpegning af skoleprojekter, som ikke kun tilgodeser steder, hvor elever cykler til skole i dag, men også steder, hvor der er et stort potentiale for at få flere til at vælge cyklen frem for at blive kørt til skole. Dette net af anbefalede skoleruter udgøres af forbindelser langs veje og stier, som prioriteres i kommunernes drift samt anlægsinvesteringer.

Metode

Der findes en lang række metoder til at forbedre trafikken omkring skoler. På nedenstående figur er udvalgte metoder vist.

Eksempler på metoder til at forbedre trafikken omkring skoler.

Fordelen ved at arbejde med anbefalede skoleruter er, at skoleprojekter udpeges konsekvent ud fra fastsatte kriterier. Via Trafik har udarbejdet anbefalede skoleruter for en lang række skoler, både

eksisterende og planlagte. Undersøgelser tilpasses lokale udfordringer, men en række elementer går igen i undersøgelse. Resultatet af en undersøgelse er typisk et kort over anbefalede skoleruter til skolen samt en liste med udpegede projekter, hvor de eksisterende vej- og stiforhold ikke lever op til kriterierne for en anbefalet skolevej.

Målet med metoden er, at alle sammenhængende boligområder i skoledistriktet på sigt kan tilbydes en anbefalet rute mellem hjemmet og skolen.

Analyser

Det varierer hvilke analyser, der ligger til grund for udpegnings af anbefalede skoleruter, men typisk kortlægges elevernes potentielle skoleruter mellem hjemmet og skolen i distriktet. Dette kan gøres på baggrund af elevernes adresser i indeværende skoleår, eller for alle adresser i kommunen. Grundlaget benyttes til at vurdere, hvor der potentielt færdes flest elever, og hvor flest elever vil have glæde af et nyt projekt.

Eksempel på elevers korteste ruter til skole i forbindelse med en ny skole i Skærbæk i Tønder Kommune.

Af øvrig viden om de enkelte veje og stier indhentes oplysninger om trafikmængder, politiregistrerede skolevejsuheld m.m. De anbefalede skoleruter er alle gennemgået via besigtigelser, luftfoto og Google Streetview, hvor det er muligt. Dermed er det kortlagt hvilke fodgænger- og cykelfaciliteter, der er på de pågældende ruter.

Der findes ingen Vejregel eller håndbog for, hvordan anbefalede skoleveje skal vurderes. Relevante faktorer er eksempelvis vejens udformning, hastighed, trafiktæthed, trafikens sammensætning, uheldstal, oversigtsforhold, særligt komplicerede forhold og andre faremomenter. På følgende tabel er vist eksempler på kriterier, der kan benyttes til screening af anbefalede skoleruter. Der kan dog også være andre relevante

parametre, hvorfor det er nødvendigt med en besigtigelse. Det er desuden muligt at differentiere kravene i forhold til elevernes alder og klassetrin.

Screening anbefalede skoleruter
Forudsætninger Børn i klassetrinene 0.-1. klasse bør følges med en voksen. Børn i klassetrinene 0.-2. klasse bør ikke cykle alene, da de har svært ved at vurdere hastighed.
Separat sti Rekreative stier kan kun anvises som skoleveje i sommerhalvåret
Lokalveje uden fortov Skiltet hastighed maks. 40 km/t Trafikmængde maks. 1.000 biler/døgn 1-2 kørespor
Veje med fortov Skiltet hastighed maks. 50 km/t Trafikmængde maks. 10.000 biler/døgn 2-4 kørespor
Trafiksaneret vej Skiltet hastighed (zone) mindre end 50 km/t

[Kriterier brugt til screening af anbefalede skoleruter.](#)

Som hovedregel er veje i en byzone vurderet ud fra, om der er fodgængerfaciliteter til rådighed. Det er ofte her, at der færdes mange elever til fods, til busstoppested m.m. Der kan være lokale forhold, der gør, at eksisterende fodgængerfaciliteter ikke er tilstrækkelige. Veje i landzone bør som hovedregel have cykelfaciliteter, da der ofte er store afstande og høje hastigheder. Kantbaner til cyklister anbefales kun hvis trafikmængder og hastigheder ikke er for høje, hvilket skyldes at trafikanterne ikke er adskilt.

Det er desuden nødvendigt at udpege krydsningspunkter, der er vurderet til at udgøre en særlig uheldsrisiko for skolebørn.

Resultater

Resultatet af en undersøgelse er et net af anbefalede skoleruter til skolen samt en liste med udpegede projekter, hvor de eksisterende vej- og stiforhold ikke lever op til kommunens kriterier for en sikker skolevej.

Der kan med fordel arbejdes med sikring af skoleveje i et opland svarende til afstandskriterierne i "Bekendtgørelse af lov om folkeskolen" (LBK 989 af 23/08/2017). Afstandskravene er:

- 0.-3. klasse: 2,5 km
- 4.-6. klasse: 6 km
- 7.-9. klasse: 7 km
- 10. klasse: 9 km

Såfremt elever i de pågældende klassetrin har længere skolevej end angivet, er de berettiget til befordring. Størstedelen af de befordringsberettigede elever forventes at blive kørt til skole i bus eller af forældre.

På side 6 er viset et eksempel på et kort for Englystskolen i Børkop i Vejle Kommune. De anbefalede skoleruter er indtegnet med grønne linjer. Skoleruter, hvor der skal laves tiltag, før de kan anbefales, er

indtegnet med røde linjer. Til disse ruter er der foreslået tiltag, der skal forbedre skoleruten og højne trafiksikkerheden. Som supplement til kortet er der udarbejdet en liste med de projekter, der skal til for at der kan anbefales en skolerute til alle boligområder.

Det anbefales, at elever benytter de grønne ruter for at komme sikkert mellem skolen og hjemmet. De anbefalede ruter kan medføre en mindre omvej, hvis den direkte rute ikke er anbefalet. Det anbefalede tiltag er ikke nødvendigvis den mest trafiksikre løsning, da der også er kigget på, om løsningsforslaget forventes at kunne realiseres. Dvs. at der f.eks. ikke er foreslået at etablere en stitunnel, hvis det indledningsvist er vurderet, at løsningen vil være meget svær at realisere.

På alle ruterne er der foretaget en trafikfaglig vurdering af, om vejens udformning og faciliteter er tilpasset trafikmængden, hastighedsniveauet samt by- eller landzonen i forhold til, at der færdes skolebørn på ruten.

Anbefalinger

I Via Trafik har vi gode erfaringer med, at anbefalede skoleruter udarbejdes ved følgende situationer:

- Etablering af en ny skole
- Større ændringer af en eksisterende skole (f.eks. ændring af skoledistrikt)
- Ved ønske om at udpege projekter konsekvent for alle skoler i en forvaltning
- Ved ønske om at synliggøre muligheder for at cykle og gå for forældre og elever

De anbefalede ruter kan synliggøres over for elever og forældre på kommunens hjemmeside og i skolernes trafikpolitikker. Elever og forældre kan dermed finde information om, hvilke ruter kommunen anbefaler, at elever benytter til og fra skole, og på hvilken rute de kan forvente, at kommunen prioriterer kommende anlægsinvesteringer.

Trafik omkring skolerne

Vi har stort fokus på at gøre børns vej til skole så tryk så mulig. Vi hjælper blandt andet med at finde den sikreste rute. Vi gør sikkerheden bedre, hvor det er muligt, og så arbejder vi med adfærden hos børn og voksne. Vi vil gerne, at alle skoler får deres egen trafikpolitik.

Anbefalede skoleruter

Når du cykler eller går til skole, kan du ofte vælge at benytte flere forskellige ruter. Men nogle er mere sikre end andre.

Kortet herunder viser de ruter, vi anbefaler, at du bruger - for at komme frem på den sikreste måde.

Kortet viser også, hvor der er ønsker til projekter på skolevejen.

Kontakt Anlæg & Infrastruktur
Tlf. 76 81 22 30
Kirketorvet 22, 7100 Vejle
anlaeginfrastruktur@vejle.dk

Mit liv

- Trafik og parkering
  - Parkering
  - Vej, sne og vedligehold
  - Trafikinformation
  - Større projekter i trafikken
- Trafiksikkerhed
  - Ønsker og projekter
  - Trafik omkring skolerne**
  - Trafiksikker virksomhed
  - Her sker trafikuheldene
- Giv et praj
  - Offentlig transport
  - Trafiktællinger
  - På cykel
  - Mobilitetsplan 2018 - 2030
- Affald og genbrug
- Borgerservice
- Børn og familie
- Skole og uddannelse

Eksempel på formidling af anbefalede skoleruter fra Vejle Kommunes hjemmeside.

Udfordringen ved udpegning af anbefalede skoleruter er, at det er tidskrævende, såfremt det ønskes gennemført for alle skolerne i en forvaltning. Metoden kræver desuden et godt datagrundlag. Da der typisk udpeges et stort antal projekter, bør projekterne prioriteres.

Der er ikke gennemført evaluering af hvorvidt metoden er mere effektiv end andre metoder til at få flere til at gå eller cykle - altså hvornår metoden giver størst effekt for pengene. Udpegningen af anbefalede skoleruter er dog blevet positivt modtaget i forvaltninger samt gennem dialog med skoler og forældre. En konklusion fra arbejdet er, at det er vigtigt at synliggøre anbefalede skoleruter, da mange skoler og forældre ikke har det fulde overblik over hvilke ruter, der kan benyttes. Der er altså et potentiale for at tilbyde elever en sikker skolerute, de ikke havde kendskab til, uden at gennemføre nye anlægsprojekter.